

Sygn. akt: III U 481/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2015r. w O.

sprawy z odwołania M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę socjalną

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 22.04.2014r. **znak** (...) -1/20

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. S. prawo do renty socjalnej na okres od 1 lutego 2014 roku do 31 stycznia 2019 roku,
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 481/14

UZASADNIENIE

M. S. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22.04.2014r., znak: (...)(...), odmawiającej jej prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu wskazała, że rentę socjalną pobierała przez 10 lat, jest stan zdrowia, a w szczególności stan umysłowy, nie zmienił się.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że M. S. w okresie od 01.03.2004r. do 31.01.2014r. pobierała rentę socjalną. W dniu 13.01.2014r. M. S. złożyła wniosek o przyznanie renty socjalnej na dalszy okres. Ponieważ zarówno Lekarz orzecznik ZUS jak i Komisja Lekarska ZUS stwierdzili, że odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy, decyzją z dnia 22.04.2014r. odmówiono jej prawa do renty socjalnej

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

M. S. w okresie od 01.03.2004r. do 31.01.2014r. pobierała rentę socjalną. W dniu 13.01.2014r. złożyła wniosek o przyznanie renty socjalnej na dalszy okres. W celu ustalenia stopnia niezdolności do pracy i daty jej powstania została skierowana na badanie lekarskie przez Lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 10.02.2014r. ustalił, że odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Od powyższego orzeczenia ubezpieczona złożyła sprzeciw. Po jego rozpoznaniu także Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 10.04.2014r. ustaliła, że badana nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Mając powyższe na uwadze zaskarżoną decyzją z dnia 22.04.2014r. ZUS odmówił M. S. prawa do renty socjalnej.

W ocenie Sądu odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia; w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Według art. 5 tej ustawy, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik ZUS, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Definicja osoby niezdolnej do pracy zawarta jest w art. 12 ust. 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza, iż jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Zgodnie zaś z art. 61 tej ustawy, prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

W celu oceny zdolności do pracy M. S. postanowieniem z dnia 30.06.2014r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu: psychiatrii, psychologii, neurologii i kardiologii.

Biegli z zakresu: psychiatrii M. F., psychologii H. P., neurologii M. B. i kardiologii K. S. w opinii z dnia 08.08.2014r. ustalili, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy.

Biegli rozpoznali u odwołującej: wypadanie płotka zastawki mitralnej z nieistotną hemodynamicznie falą zwrotną, stan po przebytych IZW, upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia i zaburzenia adaptacyjne w wywiadzie. W uzasadnieniu biegli wskazali, że aktualny stopień upośledzenia funkcji ustroju nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy. Stan układu krążenia jest dobry, w badaniu przedmiotowym nie stwierdzono cech niewydolności serca, wada serca pod postacią prolapsu mitralnego nie daje istotnych następstw hemodynamicznych. W badaniu echo bez powiększenia jam serca z prawidłową frakcją wyrzutu LVEF ok. 60% a w badaniu holterowskim stwierdzono epizody tachykardii i pojedyncze skurcze dodatkowe. Badaniem neurologicznym nie wykazano istotnych odchyłeń od stanu prawidłowego. Także biegły psychiatra i psycholog, poza lekkim stopniem upośledzenia umysłowego, nie stwierdzili aktualnie istotnych zmian w stanie psychicznym badanej.

Do powyższej opinii ustnie zastrzeżenia na rozprawie w dniu (...) wniosła odwołująca. Wskazała, że dotychczas pobierała rentę socjalną, nigdy nie pracowała i wymaga pomocy rodziców, z którymi mieszka. Na rozprawie tej Sąd przesłuchał w charakterze świadków rodziców odwołującej: A. T. i J. T., a następnie dopuścił dowód z opinii innych biegłych z zakresu psychiatrii, psychologii i kardiologii.

Bo zbadaniu M. S. biegli z zakresu: psychiatrii A. K., psychologii L. K. i kardiologii B. G. ustalili, że jest ona całkowicie niezdolna do pracy, naruszenie sprawności organizmu w takim stopniu nastąpiło przed 18 rokiem życia, a niezdolność do pracy trwa nadal na okres 5 lat.

Biegli rozpoznali u niej: Zespół Marfana do obserwacji, kacheksję, zwyrodnienie śluzakowate zastawki mitralnej z wypadaniem obu płatków mitralnych z dużą falą zwrotną mitralną - niedomykalność zastawki mitralnej, zwyrodnienie śluzakowate zastawki trójdzielnej z wypadaniem płatków z małą falą zwrotną, zaburzenia rytmu serca (częstoskurcze nadkomorowe, bradykardie), możliwy zespół preekscytacji, upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, specyficzne zaburzenia osobowości - rysy osobowości zależno-unikowej (lękowej) i reakcję adaptacyjną w wywiadzie

W uzasadnieniu biegli wskazali, że stwierdzone schorzenia upośledzają sprawność organizmu w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy, a naruszenie sprawności organizmu w takim stopniu nastąpiło przed 18 rokiem życia. Zdaniem biegłych odwołująca ma dużo danych, by rozpoznać u niej chorobę genetyczną - zespół Marfana. Jest to choroba, genetyczna, związana z nieprawidłowym rozwojem tkanki łącznej w całym organizmie. Do jego obrazu należy również zwyrodnienie śluzakowate płatków zastawki mitralnej z wypadaniem obu jej płatków z dużą jej niedomykalnością. Cofająca się fala zwrotna wchodzi aż do żył płucnych i tym można uzasadnić nawracającą u odwołującej duszność i łatwe męczenie się. Poza tym badana ma nawracające częstoskurcze nadkomorowe z częstością serca do 200 min, a okresowo zbyt wolną pracę serca, co utrudnia jakiegokolwiek leczenie farmakologiczne. Biegli wskazali też, że w opisach EKG zwraca uwagę skrócenie PQ do 120 milisekund i blok prawnej odnogi pęczka Hisa, co równie dobrze może być objawem preekscytacji, czyli istnienia dodatkowej drogi między przedsionkami i komorami. Biegli wskazali, że istotne znaczenie ma też fakt występowania u odwołującej utraty przytomności i nawracających zasłabnięć, co przy takim przebiegu preekscytacji wymaga przeprowadzenia badania elektrofizjologicznego z uwagi na ryzyko nagłego zgonu. Nie wyjaśniono też u odwołującej przyczyny znacznego niedożywienia, a wskaźnik masy ciała BMI 13,71 oznacza wygłodzenie, dlatego życie takiej osoby jest zagrożone. Poza tym odwołująca jest osobą upośledzoną w stopniu lekkim, ze specyficznymi zaburzeniami osobowości, z reakcją adaptacyjną w wywiadzie, dlatego także i z tego powodu M. S. jest nadal całkowicie niezdolna do pracy.

Ponieważ organ rentowy wskazywał, iż biegli nie uzasadnili tak długiego czasookresu niezdolności do pracy, Sąd w tym zakresie dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłych.

W opinii uzupełniającej z 11.03.2015r. biegli wskazali, że występujące u odwołującej schorzenia mają podłoże genetyczne. Zespół Marfana nie posiada specyficznego leczenia a właściwym postępowaniem jest zmiana trybu życia i brak stresu fizycznego i psychicznego. Leczeniu chirurgicznemu, lecz tylko objawowemu, podlegają powikłania tej choroby: dysfunkcje zastawek, tętniaki aorty a po leczeniu badana nie odzyska zdolności do pracy. Nadto kacheksja o stopniu tak zaawansowanym jak u badanej sama w sobie jest czynnikiem ryzyka skrócenia życia a z obecnym niedoborem wagi badana nie powinna podejmować żadnej pracy. Natomiast usuwalną przyczyną niezdolności do pracy są zaburzenia rytmu serca z istnieniem dodatkowej drogi przewodzenia. Czas oczekiwania na badanie elektrofizjologiczne w Polsce wynosi obecnie około 2 lat. Jeżeli zaś dojdzie do badania wcześniej i przewodzenie w dodatkowej drodze zostanie zablokowane, to poprawi to rokowanie badanej co do stanu zdrowia i życia, natomiast nie przywróci zdolności do pracy.

Do w/w opinii uzupełniającej biegłych żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń.

W ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, szczególnie opinia biegłych z zakresu psychiatrii A. K., psychologii L. K. i kardiologii B. G. w sposób dostateczny wyjaśnia okoliczności sprawy. Biegli ci dokonali szczegółowej analizy całej zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, w tym znajdującej się w aktach sprawy IC 331/09, nadesłanych przez Wydział Cywilny SO w Ostrołęce oraz przeprowadzili szczegółowy wywiad oraz badania lekarskie. Zarówno rozpoznanie, jak i wnioski, które znajdują się w opinii są rzeczowe, spójne i logiczne, odwołują się też do wyników badań i dokumentacji leczenia kardiologicznego i psychiatrycznego odwołującej, dlatego zasługują na uwzględnienie. Biegli określili występujące schorzenia, stopień ich nasilenia i objawy oraz wpływ na zdolność do pracy. Uzasadnili także czasookres niezdolności. Z opinii jednoznacznie wynika, iż podstawą stwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy jest choroba genetyczna - zespół Marfana i jej objawy kardiologiczne, a występujące w przebiegu tej choroby dolegliwości całkowicie uniemożliwiają wykonywanie pracy zarobkowej. Z opinii wynika nadto, iż naruszenie sprawności organizmu, skutkujące całkowitą niezdolnością do pracy powstało u odwołującej jeszcze w okresie nauki w szkole, w dzieciństwie. Wniosek ten jest poparty obszerną dokumentacją medyczną, dotyczącą

leczenia odwołującej. Wskazać też trzeba, że wniosek o całkowitej niezdolności do pracy odwołującej uzasadnia również treść zeznań świadków, rodziców odwołującej. Zarówno A. T., jak i J. T. zeznali, że M. S. szybko się męczy, dużo śpi, nadto nie jest w stanie załatwić żadnej urzędowej sprawy samodzielnie.

Zdaniem Sądu podstawy orzekania nie może natomiast stanowić opinia biegłych zakresu: psychiatrii M. F., psychologii H. P., neurologii M. B. i kardiologii K. S.. Biegli ci stwierdzili, że M. S. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Nie rozpoznali jednak u niej wielu schorzeń, które rozpoznał drugi zespół biegłych, w tym zespołu Marfana. Opinia ta jest enigmatyczna, pomija też fakt występowania u odwołującej omdleń i zasłabnięć, nie obrazuje więc właściwie stanu zdrowia M. S., rzeczywistego opisu jej schorzeń i ich wpływu na codzienne funkcjonowanie.

W świetle złożonych do akt sprawy wyników i dokumentacji medycznej należy zdaniem Sądu podzielić zaś wnioski wskazane w opinii drugiego zespołu biegłych, tj. biegłych z zakresu psychiatrii A. K., psychologii L. K. i kardiologii B. G. o całkowitej niezdolności do pracy odwołującej. Opinia ta uwzględnia też fakt, że odwołująca w okresie od 01.03.2004r. do 31.01.2014r. pobierała rentę socjalną, a jej stan zdrowia nie uległ poprawie.

M. S. ma wprawdzie ukończyła zasadniczą szkołę zawodową o kierunku kucharz, lecz dotychczas nie pracowała a występujące u niej schorzenia, a połączeniu z bardzo niską wagą stanowią zagrożenie dla jej życia i wymagają dalszych badań, w tym leczenia operacyjnego.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 22.04.2014r. i przyznał M. S. prawo do renty socjalnej na okres orzeczonej przez biegłych, tj. od dnia 01.02.2014r. do dnia 31.01.2019r.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującej prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającej prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220).

Ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie istnienia całkowitej niezdolności do pracy odwołującej. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie powyższego w toku postępowania przed tym organem. Przyznanie odwołującej renty nastąpiło bowiem dopiero po zebraniu dodatkowego materiału dowodowego przed Sądem i opierało się na wynikach badania przedmiotowego dokonanego przez biegłych sądowych, przy czym w sprawie wypowiadały się dwa zespoły biegłych lekarzy.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji wyroku.